

Rapport om løbende årsrevision ved
Danmarks Tekniske Universitet 2016

December
2016

revision
revision
revision

13. kontor

J.nr.: 27159

I. Indledning

1. Som led i Rigsrevisionens løbende årsrevision ved udvalgte statsfinansierede selvejende institutioner under § 19 "Uddannelses- og Forskningsministeriet" har Rigsrevisionen i perioden fra 24. til 26. oktober 2016 foretaget revisionsbesøg ved Danmarks Tekniske Universitet (DTU). Revisionsbesøget er efterfulgt af behandling af yderligere revisionsmateriale modtaget den 18. november 2016 efter aftale.

II. Revisionens formål og indhold

2. Revisionen indgår som en del af den samlede revisionsindsats på universitetsområdet.

3. Formålet er at undersøge, om DTU har hjemmel til at udføre indtægtsdækket virksomhed (IDV), og om DTU har etableret procedurer, der sikrer, at IDV udføres i overensstemmelse med de statslige regler herom.

4. Undersøgelsen har omfattet DTU's udbud af varer- og tjenesteydelser under IDV (underkonto 90). Det fremgår af årsrapporten for 2015, at omsætningen på IDV var 297,8 mio. kr. og at omkostningerne var i alt 289,2 mio. kr. DTU havde derved et overskud på IDV-aktiviteter på 8,6 mio. kr. i 2015.

5. Formålet er belyst gennem en undersøgelse af følgende forhold:

- Er der hjemmel til IDV og understøtter forretningsgange og interne kontroller at salg (IDV), der er omfattet af regnskabet, sker i overensstemmelse med relevante krav/vejledninger og interne retningslinjer på området?
- Er alle udvalgte salgsdispositioner fra IDV sket i overensstemmelse med krav/vejledninger og interne retningslinjer på området?

6. Undersøgelsen er gennemført ved, at vi har:

- Gennemgået DTU's interne dokumenter på området – fx regnskabsinstruktionen, DTU's interne vejledninger "Indtægtsdækket virksomhed (UK90) på DTU" og "Principper for projektøkonomi på DTU", beskrivelse af anvendt fordelingsnøgle for indirekte produktionsomkostninger og overheadberegning etc.
- Foretaget en stikprøvevis gennemgang af dokumentationen i udvalgte IDV-projekter samt drøftet resultaterne
- Gennemført Interview med udvalgte nøglemedarbejdere for enkelte IDV-projekter.

III. Konklusion

7. Det er Rigsrevisionens samlede vurdering, at DTU har den nødvendige hjemmel til salg af varer og tjenesteydelser som IDV, og at DTU har etableret interne forretningsgange og processer, der sikrer, at IDV udføres i overensstemmelse med de statslige regler og interne retningslinjer herom.

8. Rigsrevisionen har dog konstateret, at dokumentationen i de enkelte IDV-projekter kvantitativt og kvalitativt var forskellig. Ved enkelte af de udvalgte 23 projekter i vores stikprøve vedrørende IDV viste gennemgangen, at der ikke forelå fuldstændig dokumentation for fx godkendelse og prisfastsættelse (for- og efterkalkulation) i henhold til DTU's interne vejledninger.

9. Det var ligeledes ikke muligt at vurdere baggrunden for, at de enkelte aktiviteter var kategoriseret som IDV og om de var en naturlig udløber af DTU's ordinære virksomhed.

10. Det er Rigsrevisionens vurdering, at DTU's omkostningsallokering og prisfastsættelser generelt sker i overensstemmelse med statens vejledning, og vi har ikke konstateret forhold vedrørende konkurrenceforvridning ved vores gennemgang af de udvalgte IDV-projekter.

11. Rigsrevisionen anbefalede på det afsluttende møde, at DTU i højere grad sikrer at ensarte kravet om dokumentation vedrørende IDV i forhold til de forskellige interne vejledninger mv., og at DTU sikrer at projekter kategoriseres korrekt. Desuden anbefalede vi, at DTU er mere opmærksomme på at få prisfastsat tilbagevendende IDV-aktiviteter rigtigt, og endvidere anbefalede vi, at der anvendes den aktuelle overheadprocent ved efterkalkulationer og ved opstilling af noten for IDV i årsregnskabet.

IV. Revisionens gennemførelse

DTU's hjemmel til IDV, forretningsgange og interne kontroller

12. Rigsrevisionen har undersøgt, om DTU har den nødvendige hjemmel og interne forretningsgangsbeskrivelser, processer og interne kontroller, der understøtter, at salg (IDV), som er omfattet af regnskabet, sker i overensstemmelse med relevante retsnormer (statens regler og interne retningslinjer).

13. Rigsrevisionen kan konstatere, at DTU har den nødvendige hjemmel til at udføre IDV-aktiviteter iht. LBK nr. 261 af 18. marts 2015 § 20, stk. 3. Ligeledes kan Rigsrevi-

sionen konstatere, at DTU har en række internt udarbejdede vejledninger mv., der indeholder de væsentligste elementer i håndteringen af IDV, og at de umiddelbart afspejler statens regler på området.

14. Rigsrevisionen skal anbefale, at DTU udvider beskrivelsen af IDV i regnskabsinstruksen, og eventuelt lader de interne vejledninger indgå som bilag til regnskabsinstruksen. Samtidig vil vi anbefale, at der under hensyntagen de statslige regler for IDV sker en tilpasning og implementering af de interne vejledninger for den formelle administration af IDV.

15. Vores stikprøvevise gennemgang af IDV-projekter viste, at DTU ikke stringent følger de interne vejledninger og retningslinjer for, hvordan den enkelte projektansvarlige medarbejder sikrer og dokumenterer, at en ydelse er en naturlig udløber af universitetets almindelige virksomhed (kerneaktiviteter) og derfor kan udføres under IDV.

16. Rigsrevisionens gennemgang viste fx, at DTU's projekt om forsøgsmarker ved Risø deles i en forskningsaktivitet, der generelt belastes af projektets omkostninger, og en IDV-aktivitet, hvor generelt kun salgsindtægten for forsøgsmarkernes afgrøder indregnes. Det fremgår ikke af det udleverede materiale for projektet, på hvilket grundlag denne sondring mellem forskning og IDV er sket. Efter vores vurdering er projektet om forsøgsmarker alene en forskningsaktivitet, hvor salg af afgrøder er et naturligt afløb heraf. DTU tilkendegav på mødet for den mundtlige afrapportering at være enige i denne vurdering, men mente også, at der var tale om en gråzone.

17. Vores stikprøvevise gennemgang af formalia vedrørende IDV-aktiviteter viste endvidere, at der var forskelligt, hvilke dokumenter, der var knyttet til den enkelte IDV-aktivitet, idet der fx ikke i alle tilfælde forelå en godkendelse til at iværksætte IDV-aktiviteten, at der ikke i alle tilfælde forelå en kontrakt eller en aftale som grundlag for IDV-aktiviteten, og at aftalegrundlaget i enkelte tilfælde var blevet ændret i løbet af IDV-aktivitetens forløb.

Vi skal anbefale, at DTU's interne vejledning om IDV følges med hensyn til dokumentationskrav for den enkelte IDV-aktivitet og eventuelle ændringer til det oprindelige aftalegrundlag bekræftes skriftligt.

DTU's overblik og prisfastsættelse af IDV-aktiviteter

18. Herudover har Rigsrevisionen undersøgt, om DTU har overblik over indgået aftaler, dispositioner, omkostninger og faktiske indtægter vedrørende salg af IDV-aktiviteter, og om prisfastsættelsen er foretaget i overensstemmelse med statens regler og interne retningslinjer.

19. Rigsrevisionen kan konstatere, at DTU har etableret en registreringsramme, der gør det muligt at identificere, hvilke typer af varer- og tjenesteydelser DTU producerer, ligesom der er en klar regnskabsmæssig adskillelse mellem den ordinære og den indtægtsdækkede virksomhed. Det er derved muligt at identificere indtægter og omkostninger (regnskabsposter), der er medgået direkte på hvert IDV-projekt.

20. De direkte omkostninger vedrørende IDV omhandler typisk løn. Vores gennemgang viste, at DTU anvender "DTU-Tid" til tidsregistrering af timeforbruget. På IDV-aktiviteter opgøres timeforbruget manuelt i DTU-Tid og overføres efterfølgende til det pågældende projekt. I forbindelse med beregningen af enhedsprisen pr. time for de involverede medarbejdere anvender DTU en minimumstimenorm på 1.550 timer om året.

21. De indirekte omkostninger (IPO) dækkes via overhead (OH), der beregnes i forhold til de direkte lønomkostninger. Vi er blevet præsenteret for DTU's model for beregningen af OH, og vi finder, at modellen er tilstrækkelig og betryggende. Modellen opdateres løbende og tager afsæt i det seneste afsluttede og godkendte årsregnskab. Der indregnes alle omkostningstyper, der er relevante for bl.a. IDV-aktiviteterne og som ikke direkte kan henføres til det enkelte IDV-projekt.

22. Vi har konstateret, at der ved prisfastsættelsen for en IDV-aktivitet som udgangspunkt indregnes OH på 180 pct., således at alle indirekte omkostninger skulle være dækket. I vores stikprøvevise gennemgang af IDV-projekter har vi konstateret, at der generelt ikke anvendes de internt udarbejdede modeller for prisberegning, men at der foreligger andre former for opgørelse af prisen på en IDV-aktivitet, og hvor OH på 180 pct. kan identificeres. Vi har dog ikke været i stand til at verificeres konkret prisfastsættelse i alle tilfælde, bl.a. hvor der har været tale om salg af "hyldevarer", fx software eller ved salg af varer til samarbejdspartnere, hvor prisfastsættelsen typisk skete på baggrund af en tæt dialog mellem den projektansvarlige på DTU og ydelsens aftager inden en endelig aftale/kontrakt blev indgået.

23. Rigsrevisionen har umiddelbart ikke bemærkninger til den nuværende praksis, men vi skal dog anbefale, at DTU ved gentagne salg af ensartede ydelser mv. foretager en ny forkalkulation, så det sikres, at de medgåede gennemsnitlige omkostninger dækkes, og at priserne ikke er konkurrenceforvridende. På den måde sikrer DTU sig, at der ikke bliver anvendt historisk opgjorte prisfastsættelser ved nye omsætninger af en vare eller tjenesteydelse, uanset at varen tidligere er blevet afsat til samme aftager til en anden pris. Det gælder fx ved salg af software og salg af måleinstrumenter til samarbejdspartnere.

24. Herudover kunne vi konstatere, at DTU i enkelte tilfælde har foretaget efterkalkulation i nogle af de udvalgte IDV-projekter. Der er ikke krav om, at der skal foretages efterkalkulation, medmindre projektet strækker sig over flere år. Men når der laves efterkalkulationer, er det Rigsrevisionens vurdering, at DTU skal anvende den aktuelle OH-procent (109 pct. for 2016) og ikke 180 pct., der er blevet anvendt ved prisfastsættelsen.

25. Endelig kan Rigsrevisionen konstatere, at det akkumulerende resultat for IDV ikke er opgjort og vises for en 4-årig periode i universitets årsrapport for 2015. Det fremgår af Moderniseringsstyrelsens vejledning om udarbejdelse af årsrapporter for 2015, at virksomheder med IDV-aktiviteter skal opgøre og vise disse resultater. Ved præsentation af IDV i årsregnskabet skal der også anvendes den aktuelle OH-procent.

Rigsrevisionen skal henstille, at DTU fremover opgør IDV-virksomheden i årsrapporten for en 4-årig periode.

John L. Bollhorn
Specialkonsulent

/

Vagn Bokelund
Fuldmægtig, COR-revisor
